

[Nørskov.]

Hermed kom den danske Gradmaaling ind i et mere fast Leje. Arbejdet blev straks paabegyndt og er fortsat siden. Disse i Danmark udførte Arbejder har været medbestemmende ved Fastsættelsen af de Jorddimensioner, som man regner med den Dag i Dag, og det danske Triangulationsnet har Betydning som Forbindelsesled mellem Triangulationsnettet paa den skandinaviske Halvø og i Mellemeuropa. Andræs klassiske Bog Den danske Gradmaaling kom til at spille en betydelig Rolle, idet det er et Arbejde af stor videnskabelig Rang, der paa mange Maader har været banebrydende, ogsaa for andre Lande.

For at de forskellige Staters Gradmaaling kunde ledes efter en fælles Plan og deres Observationer kunde sammendrages til et Hele, var et Samarbejde nødvendigt. Denne Erkendelse førte til, at der i 1863 ifølge Konvention mellem Staterne oprettedes Den mellemeuropæiske Gradmaaling, hvortil ogsaa Danmark sluttede sig. Gradmaalingsarbejdet er af særlig Art; den videnskabelige Side af de internationale Bestræbelser efter at vinde Klarhed angaaende de mange Spørgsmaal, der vedrører Jordlegemet, følges med Interesse af alle Lande, og enhver Kulturstat har her Forpligtelser, som det ikke kan gaa an at forsømme.

Det foreliggende Lovforslag, som jo ikke tæller mange Paragraffer, har til Formaal at slaa disse to beslægtede Institutioner sammen og at fastsætte bestemte Rammer for en Virksomhed, der alt i mange Aar er udført her i Landet, og som har været af stor Betydning for Danmark. I Bemærkningerne til Lovforslaget oplyses det, at Gradmaalingsens Organisation praktisk talt er uforandret siden dens Oprettelse, og at Personalet ved Generalstabens topografiske Afdeling ved de to sidste Hærløve er blevet reduceret til Trods for Arbejdsfeltets Udvidelse. Det fremgaar ogsaa af Bemærkningerne saavel som af den højtærede Forsvarsministers Fremsettelsestale, at der ligger store og betydelige Opgaver og venter paa deres Løsning. Saaledes er der peget paa Kortlægning af Sønderjylland, hvilket er et betydningsfuldt Arbejde, og endvidere er der peget paa de Arbejder, der ligger for og bør foretages oppe i Grønland. Desuden er Landet jo stadig undergivet Forandringer — jeg tænker her paa de forskellige Bygninger, der opføres, og den Plantningsvirksomhed, der har fundet Sted i de sidste Aar. Det vil heraf fremgaa, at en ny Opmaaling skal foretages med ikke for

mange Aars Mellemløb, hvis Kortene skal kunne faa den Betydning, de skal have. Endvidere er der peget paa det internationale geodætiske Arbejde, vi har paataget os, og som det efter min Mening ikke gaar an, at vi forsømmer. Det maa derfor anses for nødvendigt, at der foregaar en Udvikling af disse to Institutioner, hvis man ikke vil, at de Kulturomraader, som de skal varetage for Landet, skal komme i Forfald. Men dette kan ikke naas, uden at der fra Statens Side maa bringes noget større økonomiske Ofre, end Tilfældet har været i de sidste Aar. Jeg kan dog billige, at den højtærede Forsvarsminister gaar lempeligt frem, og at der i det første Aar efter den nye Ordning, som skal gennemføres, foreslaas en forøget Bevilling paa 100 000 Kr. og det næste Aar en Bevilling paa 150 000 Kr. Vi kan da til den Tid se, hvorledes Forholdene udvikler sig, om den økonomiske Tilstand i Landet tillader, at vi gaar videre med disse Arbejder.

Jeg kan ogsaa give min Tilslutning til, at Institutionen lægges ind under Hærministeriet; thi Hæren maa nødvendigvis have den fulde Bestemmelsesret over de Kort, hvormed den skal arbejde; og der er i det hele mange Grunde til, at Opmaalingsvirksomheden maa være i nøje Kontakt med den Myndighed, der har det i sin Haand at lægge Planer for Landets Forsvar. Den højtærede Forsvarsminister peger ogsaa paa andre Ting, som har Betydning med Hensyn til, at Institutionen kommer til at ligge under Hæren, og desuden vil det civile Liv ligesom hidtil have Brug for det nye Institut, nemlig ved Instituttets Levering af Kort til Brug for forskellige Arbejder af økonomisk og teknisk Art. Alt i alt mener jeg paa mit Partis Vegne at kunne udtale, at det vil være heldigt og formaalstjenligt, at de to Institutioner slaas sammen, selv om det paa en Maade kan være beklageligt, at de gamle Navne skal forsvinde fra Institutioner, som har indlagt sig stor Fortjeneste, og som har været velsete i Befolkningen.

Ved Sammenslutningen kan de Midler, hvorover der raades, utvivlsvist udnyttes bedre; og det maa vi selvfølgelig her i Rigsdagen arbejde paa paa alle Omraader. Ogsaa her vil det være nødvendigt at se nærmere paa Forslagets Indhold i et Udvalg, og jeg skal derfor, naar Forhandlingerne er færdige, tillade mig at foreslaa Lovforslaget henvist til det Udvalg, der er nedsat angaaende Forslag til Lov om Rigets Forsvar.

Det Forslag, der knytter sig hertil,